

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری مراقبت ویژه

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: مراقبتهای پرستاری جامع در بخش مراقبت ویژه شماره درس: ۵۱۲۳۲۴

نوع و تعداد واحد: ۳ واحد نظری

دروس پیش نیاز: پرستاری بزرگسالان/ سالمندی ۱ تا ۳

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری کارشناسی ترم ۶ (گروه ۱) نیمسال تحصیلی: ۱۴۰۴-۴۰۵

زمان کلاس: چهارشنبه ها ۸-۱۰ و ۱۲-۱۰ مکان کلاس: کلاس ۱۰

مسئول درس: خانم دکتر غفاری زمان حضور در دفتر کار: سه شنبه ۲-۴ ، اتاق ۱۰۸

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۹۷

Email: somayehghafari@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: خانم دکتر اقبالی، خانم دکتر هاشمی، خانم دکتر غفاری

شرح درس:

بیماران دارای وضعیت بحرانی نیازمند مراقبتهای ویژه و پیشرفته می باشند به این منظور دانشجویان کارشناسی پرستاری نیاز دارند تا با مراقبت های پرستاری از این بیماران آشنا گردند. این درس شامل، مراقبت های پرستاری خاص از بیماران بستری در بخش های مراقبت ویژه قلب و عروق و ICU و دیالیز است. بدین منظور به دانشجو کمک می شود تا ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارت های تفکر خلاق، نظریه ها و مفاهیم پرستاری را در امر مراقبت از مددجویان بزرگسال و سالمند نیازمند مراقبت های ویژه پرستاری به کار گیرد.

هدف کلی: ارتقاء شایستگی های پرستاران آینده در ارائه مراقبت های جامع، ایمن و مبتنی بر شواهد در بخش های مراقبت ویژه، با تمرکز بر بیماران قلبی-عروقی، تنفسی، و کلیوی (به ویژه سالمندان)، از طریق بکارگیری فرآیند پرستاری، تفکر انتقادی، حل مسئله و ارتقاء سلامت در بستر همکاری تیمی، احترام به ارزش های اخلاقی و توانمندسازی بیمار و خانواده.

اهداف اختصاصی دوره (با لحاظ پنج صلاحیت بالینی اصلی):

حیطه دانشی:

- مبانی فیزیوپاتولوژی، تشخیص، درمان و مراقبت های پرستاری نوین در بیماران با اختلالات قلبی-عروقی، تنفسی و کلیوی در بخش های مراقبت ویژه را با استناد به آخرین شواهد علمی و گایدلاین ها توضیح دهد.

- مفاهیم پیشرفته الکتروکاردیوگرافی (ECG)، شامل تعیین محور قلب و افتراق آریتمی‌های تهدیدکننده حیات از غیرتهدیدکننده، و همچنین مکانیسم عمل داروها و مداخلات درمانی (کاردیوورژن، دفیبریلاسیون، پیس‌میکر) را تفسیر کند.
- اصول تهویه مکانیکی (انواع مودها، پارامترها، علائم نارسایی تنفسی) و روش‌های جداسازی بیمار از دستگاه را تحلیل نماید و به درک جامعی از عملکرد دستگاه همدیالیز و مراقبت‌های مرتبط با آن دست یابد.

حیطه نگرشی:

- اهمیت رعایت ملاحظات اخلاقی و حقوقی، حفظ کرامت بیمار و خانواده در شرایط بحرانی ICU، و همچنین اهمیت نقش پرستار در ارتقاء سلامت و نوتوانی را درک و به آن پایبند باشد.
- نسبت به نیازهای جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی بیماران، به‌ویژه سالمندان، و خانواده‌هایشان در بخش‌های مراقبت ویژه، حساسیت نشان داده و رویکردی همدلانه اتخاذ کند.
- به اهمیت عملکرد تیمی، پذیرش مسئولیت‌پذیری فردی، و تعهد به یادگیری مستمر و به‌روزرسانی دانش در حیطه مراقبت‌های ویژه اعتقاد داشته باشد.

حیطه مهارتی:

- با استفاده از مهارت‌های ارتباطی مؤثر، اطلاعات پیچیده پزشکی و پرستاری را به صورت واضح و قابل فهم به بیمار و خانواده‌اش منتقل کند، به‌ویژه در زمینه آموزش بیماری، درمان، و مراقبت‌های پس از ترخیص/نوتوانی.
- قادر به برقراری ارتباط مؤثر با سایر اعضای تیم درمانی جهت هماهنگی و ارائه مراقبت‌های یکپارچه و جامع به بیماران ICU باشد.
- توانایی بکارگیری فرآیند پرستاری (بررسی، تشخیص، طرح‌ریزی، اجرا، ارزشیابی) را در مدیریت بیماران با اختلالات قلبی-عروقی، تنفسی و کلیوی نشان دهد، شامل توانایی اولویت‌بندی مشکلات و مداخلات.
- قادر به تحلیل و تفسیر ریتم‌های ECG و تصمیم‌گیری سریع و صحیح در مورد مداخلات پرستاری و پزشکی مربوط به آریتمی‌ها و انفارکتوس میوکارد باشد.
- تکنیک‌های مراقبت از بیمار تحت تهویه مکانیکی، شامل ساکشن، مراقبت از راه هوایی، و تشخیص عوارض احتمالی، و همچنین مراقبت‌های مربوط به بیماران تحت دیالیز (آماده‌سازی، پایش، مراقبت از دسترسی عروقی) و پیوند کلیه را با دقت اجرا کند.
- در شرایط بحرانی ICU، توانایی مدیریت زمان، منابع و پرسنل را در چهارچوب وظایف پرستاری نشان دهد و در صورت لزوم، رهبری یک تیم کوچک پرستاری را بر عهده بگیرد.
- قادر به تصمیم‌گیری بالینی با استفاده از تفکر انتقادی و حل مسئله در موقعیت‌های پیچیده و غیرمنتظره بخش مراقبت ویژه باشد.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

در جلسات حضوری مطالب درسی به شیوه سخنرانی و پرسش و پاسخ، بحث گروهی و ارائه موضوع توسط گروه انتخابی دانشجویان به صورت پرسش و پاسخ استاد از آنان در کلاس، و استفاده از امکانات آموزشی و منابع کتابخانه ای معرفی شده توسط اساتید درس گروه پرستاری ویژه خواهد بود.

ابزار مورد نیاز تدریس:

وسایل کمک آموزشی وایت برد و power point، کامپیوتر- کتاب-مقالات، فیلم و گچ، تخته سیاه ... می باشند.

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

فعالیت کلاسی دانشجو: استاد مربوطه مجاز است تا سقف ۰/۵ نمره اضافه بر ۲۰ نمره کلی با توجه به فعالیت کلاسی دانشجو (شرکت فعال در بحث و پاسخگویی به سئوالات مطرح شده در کلاس درس، داشتن تفکر انتقادی، اشاره به یافته های جدید علمی، انجام تکالیف) به نمره نهایی دانشجو اضافه نماید.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش
- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر ۱ نمره
- سه جلسه غیبت غیرموجه کسر ۲ نمره
- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	آزمون میان ترم	۱۰
۲	آزمون پایان ترم	۱۰
۳	فعال بودن دانشجو در حین تدریس	۰/۵ نمره اضافه بر ۲۰ نمره کلی

آزمون میان ترم: ۵۰ درصد (۱۰ نمره از ۲۰ نمره)

سوالات آزمون شامل پرسش های چند گزینه ای به صورت آنلاین و در سامانه نوید / آزمون ها می باشد. تاریخ امتحان میان ترم در جدول زمانبندی مشخص شده است ولی در صورت صلاحدید اساتید قابل تغییر خواهد بود و با هماهنگی اساتید درس ونمایند ه کلاس درمحدوده زمانی امتحانات میان ترم اعلام خواهد شد. فرصت برای اعتراض به نمره حداکثر تا سه روز بعد از اعلام نمره در مورد گروه با حضور دانشجو وجود دارد.

آزمون پایان ترم: ۵۰ درصد نمره (۱۰ نمره از ۲۰ نمره)

سوالات آزمون شامل پرسش های چند گزینه ای چند گزینه ای به صورت آنلاین و در سامانه نوید / آزمون ها می باشد.

تجزیه و تحلیل سوالات آزمون توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی در هر ترم انجام می شود و نتایج آن در اختیار مسئول درس قرار می گیرد و مسئول درس استاد مربوطه را در جریان نتیجه آنالیز سوالات به منظور حذف یا اصلاح سوال قرار خواهد داد.

نتایج آزمون پایان ترم حداکثر ۶ روز پس از برگزاری آزمون اعلام خواهد شد و فرصت برای اعتراض به نمره حداکثر سه روز بعد از اعلام نمره در سایت می باشد.
تاریخ امتحان پایان دوره : طبق جدول زمانبندی آموزش

منابع اصلی:

- عسگری، محمدرضا، سلیمانی، محسن. کتاب مرجع مراقبت پرستاری ویژه در بخش ICU،CCU و دیالیز. نشر بشری
- شیر، حسین، نیکروان مفرد، ملاحظت. مراقبت های ویژه در ICU. انتشارات حیدری

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

- AACN, Editor: Hartjes, T. AACN Core Curriculum for High Acuity, Progressive, and Critical Care Nursing, 7e. Elsevier
- Urden, L D, Stacy, K M & Lough, M E. Critical Care Nursing: Diagnosis and Management. Elsevier

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: پرستاری مراقبتهای ویژه گروه ۱
 نیمسال تحصیلی و سال: اول ۴۰۵-۱۳۴۰۴
 رشته تحصیلی: کارشناسی پرستاری فراگیران: ترم ۶
 زمان: چهارشنبه ها ۱۰-۸ و ۱۲-۱۰
 اساتید درس: خانم دکتر اقبالی، خانم دکتر هاشمی، آقای دکتر غفاری

ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس	مدرس
۱	۱۴۰۴/۷/۲ ۸-۱۰	بخش مراقبت ویژه، میکروآناتومی و میکروفیزیولوژی سیستم تنفسی (تهویه و تنفس، ارتباطات تهویه-پرفیوژن و انتقال گاز)	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۲	۱۴۰۴/۷/۲ ۱۰-۱۲	آشنایی با بخش های ویژه و جنبه های قانونی و اخلاقی و مشخصات حرفه ای پرستاران- کنترل عفونت و رعایت موارد ایمنی- بیمار و خانواده	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۳	۱۴۰۴/۷/۹ ۸-۱۰	مانیتورینگ تنفسی کنار تخت (پالس اکسیمتری و کاپنوگرافی)	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۴	۱۴۰۴/۷/۹ ۱۰-۱۲	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی قلب -الکتروفیزیولوژی قلب / مفهوم دیولاریزاسیون و ریولاریزاسیون ، منحنی پتانسیل عمل	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۵	۱۴۰۴/۷/۱۶ ۸-۱۰	انواع روش های اکسیژن درمانی و برقراری راه هوایی مصنوعی اختلالات اسید باز و بررسی نتایج گازهای خونی	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۶	۱۴۰۴/۷/۱۶ ۱۰-۱۲	تفسیر نوار قلب -شناخت ریتم سینوسی- توضیح انواع لیدهای الکتروکاردیوگرام و تعیین محور قلب	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۷	۱۴۰۴/۷/۲۳ ۸-۱۰	نارسایی حاد تنفسی و سندرم زجر تنفسی بالغین- تشخیص و درمان- مراقبتهای پرستاری	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۸	۱۴۰۴/۷/۲۳ ۱۰-۱۲	شناخت انواع دیس ریتمی های دهلیزی - درمان و مراقبت های پرستاری آن و داروهای آنتی آریتمی آن	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۹	۱۴۰۴/۷/۳۰ ۸-۱۰	راه های هوایی مصنوعی (ایروی، لوله تراشه، تراکیوستومی) و مراقبتهای پرستاری آن دستگاه تهویه مکانیکی (موارد استفاده، پارامترهای تنظیمی پایه ، روش اتصال به بیمار و...)	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۱۰	۱۴۰۴/۷/۳۰ ۱۰-۱۲	شناخت انواع دیس ریتمهای بطنی - درمان و مراقبت های پرستاری آن و داروهای آنتی آریتمی آن	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۱۱	۱۴۰۴/۸/۷ ۸-۱۰	دستگاه تهویه مکانیکی (موارد استفاده، پارامترهای تنظیمی پایه ، روش اتصال به بیمار و...)	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۱۲	۱۴۰۴/۸/۷ ۱۰-۱۲	اختلالات مربوط به سیستم هدایتی - انواع بلوک های قلبی اقدامات درمانی و دارویی و مراقبتهای پرستاری آن	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۱۳	۱۴۰۴/۸/۱۴ ۸-۱۰	-انواع مدها و کاربرد آنها در بیماران متفاوت، الارم ها و سیستم هشدار در دستگاه تهویه مکانیکی- عوارض آن	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۱۴	۱۴۰۴/۸/۱۴ ۱۰-۱۲	عملکرد و انواع ضربان ساز قلبی و مراقبتهای پرستاری و آموزش به بیمار و خانواده - عملکرد CD و مراقبت و آموزش به بیمار	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر اقبالی

۱۵	۱۴۰۴/۸/۲۱ ۸-۱۰	مراقبت‌های پرستاری از بیماران تحت ونتیلا تور (بررسی و شناخت - تغذیه - درد - بیکراری و دلیریوم - سیستم های گوارش، کلیه، پوست، دهان، چشم، آب و الکترولیت....)	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۱۶	۱۴۰۴/۸/۲۱ ۱۰-۱۲	پاتوفیزیولوژی انفارکتوس میوکارد، انواع انفارکتوس میوکارد و علائم آن، تغییرات نوار قلب در انواع انفارکتوس میوکارد و درمان دارویی	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر اقبالی
۱۷	۱۴۰۴/۸/۲۸ ۸-۱۰	ادامه مراقبت‌های پرستاری از بیماران تحت ونتیلا تور و جداسازی بیمار از ونتیلاتور با تاکید بر تشخیص های پرستاری	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر غفاری
۱۸	۱۴۰۴/۸/۲۸ ۱۰-۱۲	PCI، ترمبولیتیک تراپی و مراقبت‌های پرستاری در انفارکتوس میوکارد	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر اقبالی
امتحان میان ترم از ۹ جلسه تنفس و ۴ جلسه اول قلب				
۱۹	۱۴۰۴/۹/۵ ۸-۱۰	مشخصات بخش دیالیز - نارسایی مزمن کلیوی و مراقبت های پرستاری	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۲۰	۱۴۰۴/۹/۵ ۱۰-۱۲	عوارض (MI شوک قلبی، دیس ریتمی ها، پارگی قلب، سندرم درسلر...) و دستگاه IABP باز توانی در CCU	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر اقبالی
۲۱	۱۴۰۴/۹/۱۲ ۸-۱۰	درمانهای جایگزین عملکرد کلیه - روشهای دستیابی موقت عروقی و مراقبتها- اصول همودایلیز و مراقبت‌های پرستاری در بیمار تحت همودایلیز	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۲۲	۱۴۰۴/۹/۱۲ ۱۰-۱۲	تفاوت بین کاردیورژن و دفیبریلایسون، مراقبت‌های پرستاری مربوط به قبل از اجرای شوک (D.C) و در حین	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر اقبالی
۲۳	۱۴۰۴/۹/۱۹ ۸-۱۰	اصول دیالیز صفاقی و مراقبت‌های پرستاری آن بر اساس فرایند	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۲۴	۱۴۰۴/۹/۱۹ ۱۰-۱۲	انواع جراحی های قلب (باز و بسته) و دستگاه CPB و و پایش وضعیت همودینامیک بیمار و دسترسی به ورید مرکزی و فشار وج	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر اقبالی
۲۵	۱۴۰۴/۹/۲۶ ۸-۱۰	پرسش و پاسخ از جلسات قبل و اهدای کلیه، روند جراحی و پیوند کلیه و مراقبت‌های ویژه پرستاری آن با تاکید بر تشخیص های پرستاری	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر هاشمی
۲۶	۱۴۰۴/۹/۲۶ ۱۰-۱۲	کنترل عوارض CABG مراقبت‌های جامع پرستاری در جراحی قلب با تاکید بر تشخیص های پرستاری و آموزش بیمار و خانواده	مطالعه منبع اصلی	خانم دکتر اقبالی

لینک کلاس مجازی: <https://meet.mui.ac.ir/rdrf67z0nwa9/>

امتحان پایان ترم از ۹ جلسه قلب و ۴ جلسه دیالیز تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش